

HOSPODAŘENÍ DOMÁCNOSTÍ

Za co všechno utrácíme? Každý jedinec i každá rodina má různé výdaje nejen v závislosti na svých příjmech, ale také podle toho, co pro sebe považuje za zbytné a co za nezbytné. Mezi nezbytné výdaje patří vedle potravin a nápojů především bydlení a energie, což je zpravidla nejvyšší položka ve výdajové struktuře. Český statistický úřad sleduje výdaje domácností, aby zjistil, jak lidé hospodaří s penězi a jak se jejich spotřeba mění v čase. Nám tyto informace mohou pomoci lépe plánovat rozpočet, pochopit hodnotu peněz a rozhodovat se odpovědněji o svých výdajích.

CÍL AKTIVITY:

Žák vyjmenuje hlavní výdajové položky domácího rozpočtu a jejich přibližný podíl na celkových výdajích.

POSTUP:

1) V tabulce dopočítejte, kolik procent výdajů zaplatil průměrný obyvatel Česka za dvě nejdražší položky (01 a 04), když za bydlení, vodu, energii a paliva utratil 6krát více, než za poslední položku, tedy osobní a sociální péči, různé zboží a služby.

2) Pokud byly výdaje na průměrného člena domácnosti za rok 2023 spočítány na 204 000 Kč, kolik činily výdaje u jednotlivých položek v absolutních číslech? Spočítejte a doplňte třetí sloupec. Práci lze ve třídě rozdělit.

3) V rámečcích je 39 položek, které je potřeba roztřídit do 13 kategorií rodinných výdajů – tři za každou kategorii. Vystříhejte je a nalepte do posledního sloupce tabulky.

4) Barevně odlište položky, za které se ve vaší domácnosti neutrácí.

5) Do každé kategorie doplňte alespoň jednu další položku, která mezi výdaje ve vaší domácnosti naopak patří. S tímto úkolem si můžete nechat poradit doma.

6) Na závěr aktivity vyberte tři ze třinácti skupin výdajů, o kterých v rámci vašeho rodinného hospodaření víte nejméně. Na co byste se potřebovali zeptat, abyste o nich věděli více? Formulujte pro každou z nich jednu otázku, na kterou se pak můžete doma zeptat.

Příklad: 08: *Kolik utrácíme měsíčně za internetové připojení?* 12: *Máme pojištěný dům?*

Řešení úkolu 1: 01 – 19,4 %, 04 – 25,8 %

Zdroj: <https://csu.gov.cz/produkty/spotrebni-vydaje-domacnosti-2023>

Struktura výdajů za člena průměrné domácnosti v ČR (2023)	100%	204 000 Kč	příklady
1. Potraviny a nealkoholické nápoje			
2. Alkoholické nápoje, tabák	3,3		
3. Odívání a obuv	4		
4. Bydlení, voda, energie, paliva			
5. Vybavení, zařízení a služby pro domácnost	5,9		
6. Zdraví	3,2		
7. Doprava	9,2		
8. Informace a telekomunikace	5,3		
9. Rekreace, sport a kultura	8,4		
10. Služby v oblasti vzdělávání	0,9		
11. Stravovací a bytovací služby	7,3		
12. Pojištění a finanční služby	3		
13. Osobní a sociální péče, různé zboží a služby	4,3		

punčocháče	internetové připojení	poplatek za kroužek
poplatek za odpad	kniha	nápoj na koncertu
koberec	náplasti	doručení balíku
vodné a stočné	benzín do automobilu	vstupenka na hokejový zápas
varná konvice	vruty, šroubky a matice	kalkulačka
zubní korunka	brýle	jídlo z fastfoodu
kečup	kadeřnictví	spoření pro děti
víno	herní konzole	čistírna oděvů
rukavice	kurz cizího jazyka	autobusová jízdenka
nájemné za byt	povinná kontrola vozidla (STK)	mobilní telefon
brambory	pivo	pojištění domácnosti
pojištění automobilu	pronájem chaty o dovolené	pomerančový džus
školní přezůvky	pečovatelská služba pro seniory	elektronické cigarety